

**BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

21 februari 2008

WETSVOORSTEL**tot invoering van een Bob-clausule in de
verzekering BA-privéleven**

(ingediend door de heer André Frédéric)

**CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE**

21 février 2008

PROPOSITION DE LOI**visant à créer une clause «Bob-Bobette» dans
l'assurance familiale**

(déposée par M. André Frédéric)

SAMENVATTING

Dit wetsvoorstel strekt ertoe de dekking van de verzekering «burgerrechtelijke aansprakelijkheid privéleven» uit te breiden tot de persoon die een derde en diens voertuig respectievelijk lichamelijke en stoffelijke schade berokkent wanneer hij die derde, die in dronken toestand verkeert, met diens auto naar huis brengt.

RÉSUMÉ

La proposition étend la couverture de l'assurance responsabilité civile familiale à une personne qui cause des dommages corporels et matériels à un tiers et à son véhicule, alors qu'il le ramenait en raison d'une sur-consommation d'alcool.

cdH	:	centre démocrate Humaniste	
CD&V-N-VA	:	Christen-Democratisch en Vlaams/Nieuw-Vlaamse Alliantie	
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen	
FN	:	Front National	
LDD	:	Lijst Dedecker	
MR	:	Mouvement Réformateur	
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten	
PS	:	Parti Socialiste	
sp.a - spirit	:	Socialistische partij anders - sociaal, progressief, internationaal, regionalistisch, integraal-democratisch, toekomstgericht.	
VB	:	Vlaams Belang	

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 52 0000/000 :	Parlementair document van de 52 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 52 0000/000 :	Document parlementaire de la 52 ^{ème} législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA :	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA :	Questions et Réponses écrites
CRIV :	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)	CRIV :	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
CRABV :	Beknopt Verslag (blauwe kaft)	CRABV :	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV :	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)	CRIV :	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
PLEN :	Plenum	PLEN :	Séance plénière
COM :	Commissievergadering	COM :	Réunion de commission
MOT :	moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT :	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Bestellingen :	Commandes :
Natieplein 2	Place de la Nation 2
1008 Brussel	1008 Bruxelles
Tel. : 02/ 549 81 60	Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be	www.laChambre.be
e-mail : publicaties@deKamer.be	e-mail : publications@laChambre.be

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Soms kan het leven een absurde wending nemen. Zo kan een handeling die van burgerzin getuigt, iemands bestaan plots veranderen in een juridische en financiële nachtmerrie.

Tijdens een avondje stappen stelt een vrouw voor Bob te spelen. Zoals het een voorbeeldig en verantwoordelijk burger past en de campagnes van het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid (BIVV) het voorschrijven, drinkt zij die avond niet. Na afloop brengt zij iedereen thuis, met de auto van de eigenaar, die wat te diep in 't glaasje heeft gekeken. Zij veroorzaakt echter een ongeval nadat ze in een bocht de controle over het stuur verliest. De passagiers zijn gewond, de auto is total loss.

Daarmee is de kous echter niet af. Niet alleen is het ongeval een schok voor alle slachtoffers en voelt de vrouw die Bob was, zich bij het hele voorval ongemakkelijk en schuldig, de zaak krijgt ook een gerechtelijk staartje! De eveneens gewonde eigenaar van het verongelukte voertuig keert zich tegen zijn Bob en eist van haar een vergoeding voor de geleden materiële, lichamelijke en morele schade.

De rechter treedt de eiser tegemoet en veroordeelt de vrouw tot het betalen van de schade. Hij acht haar schuldig aan het veroorzaken van een verkeersongeval en preciseert dat niets haar ertoe verplichtte te rijden als zij zich daar niet toe in staat voelde.

Helemaal absurd wordt het wanneer blijkt dat de verzekeringen de schade niet vergoeden wanneer iemand als Bob schade veroorzaakt met andermans voertuig.

Ook in een andere zaak waarbij een vrouw die als Bob fungeerde, voor de rechter moet verschijnen, stelt deze de vrouw aansprakelijk voor de schade, aangezien zij op grond van een leenovereenkomst de auto onder haar hoede heeft. Om die reden weigert de verzekeraar de schade te vergoeden binnen de verzekering BA-privéleven van de vrouw.

In welke mate kunnen verzekeringen de schade dekken die ontstaat bij een ongeval dat wordt veroorzaakt door een Bob die rijdt met de auto waarvan de eigenaar dronken is?

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Il est parfois des situations aberrantes. Comme celle qui transforme un comportement citoyen en un cauchemar juridique et financier.

Une citoyenne, un soir, joue le rôle de «Bobette»: comme le recommande un comportement citoyen et responsable, comme recommandé par les campagnes de l'Institut belge pour la sécurité routière (IBSR); elle ne boit pas de la soirée et prend le volant de la voiture du conducteur éméché pour ramener tout le monde à bon port. Mais, elle ne contrôle pas la voiture dans un virage et a un accident. Les passagers sont blessés, la voiture déclassée.

L'histoire ne s'arrête pas là. Au-delà du choc qu'ont dû vivre toutes les victimes de l'accident et, surtout, au-delà du malaise et de la culpabilité qu'a dû ressentir, malgré elle, la «Bobette», l'histoire se transforme en affaire judiciaire! Le propriétaire de la voiture accidentée, blessé également dans l'accident, se retourne contre la «Bobette» pour lui réclamer des dommages matériels, physiques et moraux!

Le tribunal accède aux requêtes du plaignant et condamne la «Bobette» à payer car il l'estime coupable d'avoir provoqué un accident de la circulation et précise que rien ne l'obligeait à prendre le volant si elle ne se sentait pas apte à conduire!

La situation prend une tournure aberrante lorsqu'il s'avère que les assurances n'interviendront pas, qu'elles ne couvrent pas les dommages ayant été provoqués par une conductrice qui prend la voiture d'un conducteur trop ivre que pour prendre le volant.

Dans une autre affaire où une «Bobette» est assignée au tribunal, le juge estime qu'elle est aussi responsable des dommages, puisqu'elle était la gardienne de la voiture, sur la base d'un contrat de prêt. C'est la raison pour laquelle l'assureur refuse de faire intervenir l'assurance en responsabilité civile familiale de la Bobette.

Comment les assurances peuvent-elles intervenir dans un accident provoqué par une Bobette qui conduit la voiture d'une personne trop éméchée?

De autoverzekering vergoedt alle lichamelijke schade van de eigen passagiers, alle materiële schade aan de andere voertuigen die bij het ongeval betrokken zijn en niet aansprakelijk worden gesteld, alsmede alle lichamelijke schade van de bij het ongeval betrokken derden. In theorie worden alleen Bobs eigen letsels en de schade aan het door hem of haar bestuurde voertuig niet door de autoverzekering vergoed. De verzekering BA-privéleven biedt echter geen uitkomst, aangezien de dekking van contractuele aansprakelijkheid niet kan worden afgedwongen op grond van die verzekering.

Links en rechts worden er oplossingen geopperd, waarbij men de eigenaar die niet in staat is te rijden, schriftelijk laat bevestigen dat hij de man of vrouw die Bob is, bij een eventueel ongeval niet zal vervolgen, of waarbij men, zoals het antwoord op een parlementaire vraag aangeeft, naar het voorbeeld van de *Responsible Young Drivers* een aparte verzekering sluit.

Volgens de indiener van dit wetsvoorstel halen die oplossingen echter weinig uit. Zal je er als Bob wel altijd aan denken de eigenaar een verklaring van afstand van verhaal te laten ondertekenen? Moet je er altijd rekening mee houden dat de vriend die je naar huis brengt, die je een dienst verleent, zich bij een ongeval tegen jou kan keren? Heb je wel altijd papier bij de hand om een dergelijke verklaring op te stellen?

Tegenwoordig wordt iedereen bewustgemaakt van het gevaar van dronken rijden en ertoe aangemoedigd bij een avondje uit een Bob te kiezen. Maar moet Bob alleen daarom een bijkomende, speciale verzekering sluiten? In dat geval zou hij zijn burgerzin en verantwoordelijkheidsbesef duur betalen, te meer dat het risico kan worden opgevangen binnen het raam van de bestaande verzekeringen.

Momenteel bepaalt het koninklijk besluit van 12 januari 1984 tot vaststelling van de minimumgarantievoorwaarden van de verzekeringsovereenkomsten tot dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid buiten overeenkomst met betrekking tot het privéleven de risicodekkingen die alle verzekeringspolissen BA-privéleven (doorgaans «familiale verzekering» genoemd) minstens moeten omvatten. De algemene regel luidt dat die verzekering nooit de contractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid dekt.

Maar ook op die regel bestaan uitzonderingen. Zo is intussen bepaald dat de verzekering BA-privéleven eveneens de schade vergoedt die een minderjarige zonder rijbewijs met zijn of haar ouders auto veroorzaakt, alsook de schade die een vakantieganger in een hotel

L'assurance auto du véhicule interviendra pour tous les dommages corporels des passagers de la voiture, tous les dommages matériels aux autres véhicules impliqués dans l'accident, pour lesquels la responsabilité du conducteur n'est pas engagée, et tous les dommages physiques causés aux tiers impliqués dans l'accident. En théorie, seuls les dommages propres de la «Bobette», et ceux subis par la voiture qu'elle conduit, ne seront pas couverts par l'assurance auto. L'assurance en responsabilité civile familiale ne pourrait, par contre, être évoquée car on ne peut la contraindre à couvrir une responsabilité découlant d'une relation contractuelle.

Alors, les solutions, évoquées par-ci par-là, indiquent soit de signer un papier avec le conducteur qui n'est pas en état de conduire, afin qu'il s'engage à ne pas poursuivre le Bob ou la Bobette en cas d'accident soit, comme il a été suggéré dans une réponse à une question parlementaire, de contracter une assurance spécifique pour parer à une telle éventualité, comme celle qu'ont prise les *Responsible Young Drivers*.

L'auteur de cette proposition ne trouve cependant pas ces solutions satisfaisantes. Comment être certain de ne pas oublier de faire signer une telle décharge? Est-ce qu'on pense toujours que l'ami qu'on raccompagne, à qui l'on rend service, se retournera contre nous en cas d'accident? Est-ce qu'on a toujours un papier sous la main?

Pourquoi, alors qu'on veut sensibiliser chacun au risque de conduite en état d'ivresse et qu'on encourage le choix d'un Bob en soirée, obliger à souscrire une assurance spécifique, une assurance supplémentaire? Cela revient à devoir payer cher pour assumer son choix responsable et citoyen d'être Bob, alors que des assurances existantes pourraient couvrir ce risque.

Actuellement, l'arrêté royal du 12 janvier 1984 déterminant les conditions minimales de garantie des contrats d'assurance couvrant la responsabilité civile extra-contractuelle relative à la vie privée définit les couvertures minimales que doivent comporter toutes les polices d'assurance en responsabilité civile familiale (contrat communément appelé «RC familiale»). La règle générale prévoit que n'est pas couvert ce qui ressort d'une responsabilité civile contractuelle.

Mais, comme toute règle, celle-ci connaît des exceptions. Il est ainsi déjà prévu, par exemple, que la RC familiale intervient pour réparer les dommages causés par des mineurs qui conduisent la voiture du parent sans permis, ou pour des dommages causés par un vacancier dans

aanricht. De indiener van dit wetsvoorstel wil dat rijtje van uitzonderingen vervolledigen met een Bob-clausule teneinde de dekking van de verzekering «burgerrechtelijke aansprakelijkheid privéleven» uit te breiden tot de persoon die een derde en diens voertuig respectievelijk lichamelijke en stoffelijke schade berokkent wanneer hij die derde, die in dronken toestand verkeert, met diens auto thuisbrengt.

Het genoemde koninklijk besluit van 12 januari 1984 wordt in die zin aangepast.

son hôtel. L'auteur de cette proposition souhaite ajouter une exception supplémentaire: une clause Bob-Bobette, qui étend la couverture de la RC familiale à une personne qui cause des dommages corporels et matériels à un tiers et à son véhicule, alors qu'il le ramenait en raison d'une surconsommation d'alcool.

Pour ce faire, l'arrêté royal précité du 12 janvier 1984 est adapté en conséquence.

André FRÉDÉRIC (PS)

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 6, 1°, van het koninklijk besluit van 12 januari 1984 tot vaststelling van de minimumgarantievoorwaarden van de verzekeringsovereenkomsten tot dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid buiten overeenkomst met betrekking tot het privéleven wordt vervangen als volgt:

«1° de schade voortvloeiend uit de burgerrechtelijke aansprakelijkheid buiten overeenkomst die onderworpen is aan een wettelijk verplicht gestelde verzekering;

1°-1 niettemin is deze uitsluiting niet van toepassing op de schade, veroorzaakt door verzekerden die, buiten medeweten van hun ouders, van de personen die hen onder hun hoede hebben en van de houder van het voertuig, een motor of spoorvoertuig besturen alvorens zij hiervoor de wettelijk vereiste leeftijd hebben bereikt;

1°-2 deze uitsluiting is evenmin van toepassing op de door artikel 6, § 1, van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers verplicht gestelde verzekering voor burgerrechtelijke aansprakelijkheid;

1°-3 deze uitsluiting is evenmin van toepassing op de schade, veroorzaakt door een verzekerde die het voertuig bestuurt van een persoon die zich wegens dronkenschap niet in staat acht te rijden;».

Art. 3

De Koning kan de bepalingen van deze wet wijzigen.

30 januari 2008

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 6, 1°, de l'arrêté royal du 12 janvier 1984 déterminant les conditions minimales de garantie des contrats d'assurance couvrant la responsabilité civile extra-contractuelle relative à la vie privée est remplacé comme suit:

«1° les dommages découlant de la responsabilité civile extra-contractuelle soumise à une assurance légalement rendue obligatoire;

1°-1 toutefois, cette exclusion ne vise pas les dommages causés par des assurés qui conduisent un véhicule automoteur ou à rails sans avoir l'âge légalement requis pour ce faire, à l'insu de leurs parents, des personnes qui les ont sous leur garde et du détenteur du véhicule;

1°-2 cette exclusion ne vise pas non plus l'assurance de la responsabilité civile rendue obligatoire par l'article 6, § 1er, de la loi du 3 juillet 2005 relative aux droits des volontaires;

1°-3 cette exclusion ne vise pas non plus les dommages causés par un assuré qui conduit le véhicule d'une personne qui, en raison de son état d'ébriété, pense ne pas être à même de prendre le volant;».

Art. 3

Le Roi est autorisé à modifier les dispositions visées par la présente loi.

30 janvier 2008

André FRÉDÉRIC (PS)